

עוצם עין אחת || מוות יפה שלי

ביקור בתערוכות "ג'ים" של להלי פרילינג ו"רגל אחת בים" של אביטל כנעני

עוזי צור 22.10.2018 18:05

להלי פרילינג, "ג'ים", אוצרת: לאה אביר, גלריה RAWART, תל אביב פאר בארוקי ממותק ורעיל, שבעת החטאים, מזוככים בתערוכה הזו של להלי פרילינג לכדי גוף רהוט, סגפני ומופלא, מראה כללי מפתה ביופיו הסוכרי של המוות ובפרטים המקיפים אותו כפולחני עונג, כאב וכלייה. נדמה שבחלל מהדהדת יצירתו של דמיאן הרסט "למען אהבת האל" מ-2007, אותה גולגולת אדם משובצת כולה יהלומים, שיש לה עדיין כל שינייה והיא מוכנה לטרוף את החיים, עבודה שנהפכה לאיקונה של הזמן הזה, של נהנתנות עד אובדן, יהירות הרוע ושלטונו (במצח משובץ תכשיט רוקוקו כשמש שטנית), קיטוב בלתי אפשרי. וזהו ייחודו של הרסט, מעבר למניפולטיביות המורבידית הקיטשית, הכוח לסמל בתמצית את תקופתו. שרידי הדקדנט של פרילינג מודעים לעצמם כמודעות של הרסט אך הם לא ממשיים, הם לא הדבר עצמו אלא אשלייתו הבארוקית (הנובעת מתולדות האמנות) ששוליה מוכתמים במציאות הארצית הסובבת.

כשנכנסים לגלריה החלל נדמה לבימת תיאטרון מטאפורית. בחזית, במרכז ובעומק, שרועה על צידה ובחצי פרופיל גולגולת נפילית מעוררת חלחלה ומפתה, במצח ובשקע הלחיים מזדהרות אבנים יקרות כחופן כוכבים, בחיבור שבו הדבר החי נפתח אל הקוסמוס עם חידלונו. קרובים ורחוקים מצטופפים ונמוגים, אור יקרות הקורן גם מאחורי הגולגולת כהילה קרה והקורן גם מאחורי צמד זרי פרחים עדינים ונפיליים, שרועים על צידם, אחד מכל צד מצידי הגולגולת ומאחור, מוארים גם בחזיתם. אלה פרחי שושן שופעים, סמוקים וחיוורים כאחד, ופרחי זכריני כחלחלים עדינים המקננים חרש ובחשאי על המתים, מחושקים בנזר של עלים כהים חדים זכריים. הפרחים מנצנצים מנטיפי טל הזולגים כיהלומים על עלי הכותרת. את המראה כולו, את הקלעים הללו (הקוליסות) של המחזה הסמלי, מכפילה מראה מאורכת הצמודה לקיר משמאל כתעתוע מארמונות הבארוק, כמראות בסטודיו למחול.

בתוך החלל נפגמת האשליה ומגלים שהדימויים הנדמים לתלת-ממדיים הם מגזרות של צילומים מוגדלים השעונים על משולשי מתכת ומוארים מאחור בזרקורים תעשייתיים, והאבנים הטובות ואגלי

הטל הם חרירים בדימויים שהאור בוקע מבעדם, מעשה רמייה המפליא בפשטותו הזוהרת. מגזרות הנקשרות באופן סוטה אל הקולז'ים המיניים הפרוורטיים של ג'יימס איינסוורת, מגזרות פרחים על גופי גברים המופקרים לתענוג ולעינוי של משכבי זכר שהוצגו באותו החלל. ואז מבחינים גם בפרטים האחרים שבשוליים.

על מדף קטן בשולי המראה מונחת מאפרת זכוכית ירוקה שבה מעוכים בדלי סיגריות, חלקם מוכתמים בקצה בשפתון אדום. לידה מונחת פחית ורודה של "קוקה קולה בטעם דובדבן". בחמוק הפחית פרילינג ניקבה מלות צופן מסתלסלות, והאור הקר של נורת הניאון שבתוך הפחית נוגה מבעדן ומבעד לפתח עד שהפחית נדמית לאביזר מין. והמראה הזה מוכפל בתחתית המראה.

על מדף אחר, עבה, על הקיר הנגדי וגבוה יותר, מונחים ראשים ערופים של מעודדות (Cheerleaders), אותה טקסיות אמריקאית של חיוניות נשית המתועלת להלל ולפאר את האון הגברי). הן מפנות לנו עורף בשערן הבלונדי הגולש אל המדף. בקימור כל ראש פרילינג נעצה והבריגה כתר משובץ, מעשה ברוטלי בראש הפסיבי ובו בזמן אסתטי לחלוטין. מפתה להמשיך לסובב את חוד הנזר, להרים אותו ולטלטל את הראש למקום אחר. זו יצירה המעוררת את הצד האפל, את הרוע. על הקיר מאחור, בצמוד זה לזה, עבודת אנימציה המוקרנת בלופ במסך קטן: לסתות אדם מפורקות מחוללות ריקוד מקאברי על רקע של שושנים בשיא פריחתם, לעתים באפקט קליידוסקופי של הכפלה. אסתטיקה יפהפייה ואפקטיבית של טבע מת כחלק מגלגולי ה"ממנטו מורי" (זכור את המוות) לאורך התרבות האנושית. ורישום חושני של פרילינג בעיפרון של הזוג ה"מלכותי" של הפאנק, סיד וויסש מלהקת "הסקס פיסטולס" וזוגתו ננסי (מיתוס הפאנק מייחס לו את רציחתה ומותו שלו בגיל 21 ממנת יתר); דמות האור הכנוע שהיא שואבת מהאופל שבו, ועל מחשוף גופה הלבן תלוי אקדח זעיר ושחור כרמז לבאות. הרישום ממוסגר במסגרת לבנה שעליה תלויה שרשרת זהב שבקצה פנינה צחורה, כנגד מתנת האקדח של סיד לננסי (פרילינג ענדה את השרשרת הזאת ביום חתונתה לאמן שרון פדידה).

זהו חיבור בין מדיומים המעלה בזיכרון את שרשרת הזהב עם המגן-דוד שמיכאל דרוקס השחיל בצילום שחור-לבן, מחבר בין שני קטעים של גדר פרוצה, יצירה מופתית שלו. התערוכה של פרילינג כמו נעה במובן מסוים בין גולגולת היהלומים של הרסט לשרשרת הזהב המושגית, "דלת החומר", של דרוקס; נעה בין אשליה לשאריות חיים. לדימוי הגולגולת ולתערוכה קראה פרילינג בשם "ג'ים". האם זו גולגולתו של ג'ים מוריסון, מלאך האבדון יפה התואר שמת בגיל 27 ומפתה עדיין נחילי מעריצים אל קברו.

(עד ה-27.10.18)

אביטל כנעני, "רגל אחת בים", אוצרת: אלפא חיימוב, גלריה הלובי, תל אביב

ים מפריד בין יצירתה של פרילינג לזו של אביטל כנעני, שרגליה במים וראשה בעננים. סדרה של רישומים רוטטים בתנועת הקו הייחודית של כנעני הזורמת ונשברת, מתעגלת ונקטעת, במתח שבין המיתאר החפוז לבין קודקודים בעלי משקל שבהם נדחס ונאגר שחור הקו והזרימה מסתיידת בהם. והניגוד היוצר נוסחאות לא מאוזנות של יופי בהשתנות מתמדת. רוב הרישומים בפחם ועיפרון ומיעוטם באבחות מברשת זיפית טבולה בשחור, על בריסטולים בגדלים שונים; רובם מכוסים בשכבה שקופה של צבע מים, רובם בתכלת כים ומיעוטם בצהבהב או אדמדם כשמש, ושניים נותרו בלובנם הגולמי — ב"משחק" המעשיר את מכלול התערוכה.

הניירות תלויים על חוטי דיג שקופים המשתלשלים מהתקרה במרחק מהקיר, בגבהים שונים, יוצרים בחלל השונה של הלובי תנועת גל המשכי כקצב מוסיקלי. רוח סתיו פתאומית שבאה מהדלת הפתוחה מרפרפת בהם והם נוגעים זה בזה כמלטפים. כנעני מחוללת תנועה בכל אחד מהניירות והחולפת בין המקבצים, משתנה ומתפתחת כמו ביצירתו של דביסי "הים". התרשמויות אימפרסיוניסטיות מפני הים המשתנים, אך נדמה שאלו של כנעני הם רשמים מהעומק הרדוד של הים ולא מפניו, מיצוריו ותנועתם אל המופשט.

כנעני ממחישה את קירבת הים כמהות, כיישות, הים ממרום צוק הכורכר, שכשהשמש מעליו אפשר לראות את מעמקיו הרדודים שבקרבת החוף. והיא נוגעת ברישומים בראשית הבריאה, המים שלפני יצירת היבשה, ובבריאה ההיולית הנגלית מקרוב, במתרחש בצבע המים, בריאה בשלב המיקרוסקופי של יצורים חסרי חוליות. בקטעים שבהם נפער לובן הנייר במימיות הצבע שמתמוססים בו מין חלזונות כחל מופשטים מורגשת יד של פסלת, באופן הבוטח שבו הם נוצרו ובמחשבה הטבעית המוטמעת בהם.

(עד 3.11.18)